

Izvještaj sa sastanka

DVADESET ČETVRTA SJEDNICA EIFAC-a U AUSTRIJSKOM MONDSEEU

Europska savjetodavna komisija za slatkovodno ribarstvo (EIFAC) pri FAO/UN svake druge godine svoje sjednice, povezane sa simpozijem o određenoj temi, održava u drugoj europskoj državi. Ove godine skup je održan u turističkom mjestu Mondseeu, u austrijskom predjelu jezera, istočno od Salzburga (Slika 1). Prvi dio (14. –17. lipnja) obuhvatio je simpozij: »Hydropower, flood control and water abstraction: implications for fish and fisheries«, a u drugom dijelu (19.–21. lipnja) održana je 24. sjednica EIFACA-a, kojoj sam nazočio kao predstavnik Hrvatske, a u organizaciji Uprave za ribarstvo MPŠVG-a. Sjednica je sve dane održavana u plenarnom sastavu, a prisustvovali su joj predstavnici 20 europskih zemalja i Europske komisije. Tijekom sjednice razmatran je rad u protekle dvije godine u četirima potkomisijama s nizom radnih tijela.

Prvu potkomisiju *Biologija i gospodarenje* vodio je Tomas Brenner iz Njemačke. Izražena je velika briga zbog drastičnog smanjenja broja jegulja i jesetrovki u Europi. Situacija s jeguljama takva je da se čak spominje i mogućnost istrjebljenja (za oporavak je potrebno 20–200 godina), a kao glavni razlozi navode se uništavanje staništa, prelov, onečišćenja voda (posebno PCB), paraziti u mjevuru, pa čak i promjena klime. Dodatni naponi učinit će se na potpunom ovladavanju mrijesta europske jegulje, za što ohrabruju rezultati rada na japanskim jeguljama. One bi se zatim upotrijebile ponajprije za nasadivanje u akvakulturi, te bi se time izbjegavao prelov mlađi prirodnih populacija za tu svrhu. Populacije crnomorskih jesetrovki bivaju sve starije, te je u Rumunjskoj ribolov zabranjen sljedećih 10 godina, uz prijedlog da to prihvate i druge zemlje, no veliki je problem rašireni krivolov. Izrađuje se i program poribljavanja, no nedostaju primjerci ženki *Acipenser güldenstädti* za inducirani mrijest. Izvijesteno je također da se priprema paneuropski atlas riba, koji bi mogao biti objavljen sljedeće godine. U spomenutoj potkomisiji osnovano je i novo radno tijelo koje će voditi francuski znanstvenik Larinier sa zadaćom da izradi dokument o najboljoj praksi za riblje staze.

Akvakultura je naziv druge potkomisije, koju vodi naš stari znanac Laszlo Varadi iz Mađarske, inače i voditelj organizacije za akvakulturu srednje i istočne Europe (NACEE). No, kako je sam istaknuo, ta potkomisija s četiri radne skupine vrlo je malo radila u proteklom razdoblju. Više je posla obavljeno unutar radne skupine o gospodarenju vodnim resursima u akvakulturi, o čemu će biti objavljena i knjiga. Vrlo je zanimljiv bio prijepor o značenju organske (ekološke) akvakulture. S jedne je strane voditelj radne skupine Nijemac Volker Hilge izrazio veliku sumnju u smisao organske akvakulture u Europi, osim možda pri uzgoju šarana u mirnim vodama, no i ovdje je upitna

Slika 1. Detalj mjesta i jezera Mondsee
Fig. 1. Detail of town and lake Mondsee

zbog štednje vode. Naglasio je da je ovakav oblik akvakulture kod pastrva unio više dušika i fosfora u okoliš nego klasičan oblik uzgoja. Tomu su se, s druge strane, usprotivili predstavnici Rumunjske i Francuske smatrajući da organska akvakultura ima budućnost zbog velike potražnje za njezinim proizvodima. No, veliki je problem nedostatak jasne definicije organske akvakulture na europskoj razini, jer trenutačno postoje samo različiti kriteriji u pojedinim zemljama. Među te kriterije svakako trebaju biti uključeni sastav hrane, gustoća nasada, zdravlje i dobrobit riba i dr., što treba biti i odgovarajuće označeno (*eco-labeling*). Zbog svega navedenog rad ove skupine stavljen je u stanje mirovanja, a po potrebi će se aktivirati.

Za razliku od prethodne, treća potkomisija *Zaštita vodenih resursa* bila je aktivnija, tako da bi uskoro trebao biti objavljen i priručnik o rekonstrukciji rijeka i jezera. Vrlo je zanimljivo bilo upozorenje poznatoga britanskog stručnjaka Iana Cowxa kako u Europi borci za prava životinja sve više nastoje kompromitirati rekreacijski ribolov, pa čak i akvakulturu, tako da su čak moguće i zabrane ovih aktivnosti. Stoga se osjeća potreba za hitnim uravnoteženjem stavova, te je osnovana nova radna skupina koja će raditi na tim problemima.

U sklopu četvrte potkomisije *Socijalna i ekonomska pitanja* zaključeno je da će trebati napraviti Kodeks udičarenja, kao i svih drugih oblika rekreacijskog ribolova (u Finskoj on uključuje i uporabu mreža), u čemu bi se povezali i sa znanstvenicima na moru. Ovo je dovelo i do rasprave o definiciji rekreacijskog ribolova, koju je Matti Sipponen iz Finske oblikovao ovako: »Rekreacijski ribolov jest ribolov koji se provodi radi odmora, s mogućim sekundarnim ciljem ulova ribe za osobnu konzumaciju, ali ne i za prodaju ili trgovinu« (»Recreational fishing is fishing conducted for leisure, with a possible secondary objective to capture fish for personal consumption, but not

for sale or trade«). Bilo je dosta riječi i o IUU (ilegalnom, neprijavljenom i nereguliranom ribolovu), za koji je predstavnica Rumunjske, pola u šali, napomenula kako je to u njezinoj zemlji nacionalni šport. Takav ribolov obuhvaća sve štetne oblike, kao što su ribolov nedopuštenim alatima i metodama, ribolov izvan ribolovne sezone i područja, neprijavlivanje ulova, premještanje riba, a i bijeg riba iz akvakulture.

Na skupu je prihvaćen i popis dužnosti nacionalnih korespondenata, te izabrano novo vodstvo. Naime, dosadašnji predsjedatelj EIFAC-a Švicarac Rudolf Müller odlazi u mirovinu (povjerio mi je da će se baviti konzultantskim radom za privatne tvrtke), pa je na njegovo mjesto izabran vrlo agilni Britanac Phil Hickley. Za njegova prvog zamjenika izabran je Mađar Karoly Pinter, a za drugog zamjenika naš domaćin Austrijanac Albert Jagsch. On radi u institutu upravo na jezeru Mondsee, gdje je organizirao i vrlo uspješnu zajedničku večeru. Na kraju je odlučeno da radni naslov teme sljedećeg, 25. sastanka za dvije godine bude »Interactions between socio-economic and ecological objectives of inland capture fisheries and aquaculture«, a točan će se termin i mjesto odrediti naknadno. Izraženo je i više želja da se jedna od budućih sjednica EIFAC-a održi u Hrvatskoj. Ovakvi su sastanci, osim po svojem radnom dijelu, uvijek važni i kao druženja radi uspostavljanja i učvršćivanja postojećih kontakata. Među njima posebno bih istaknuo onaj s kolegom Uweom Bargom iz centrale FAO-a u Rimu, koji izvrsno govori hrvatski, te s nizom drugih kolega s kojima smo zajednički navijali za različite zemlje na istodobno održavanom Svjetskom nogometnom prvenstvu.

Tomislav Treer